

kniha: **Robinson Crusoe** (román)

autor: **Daniel Defoe**

VI

ROBINSON SI ZŘÍDÍ KALENDÁŘ
A SLUNEČNÍ HODINY. ZAŘIZOVÁNÍ JESKYNĚ.
JE OSTROV OBYDLEN?

Ráno se probudil Robinson docela svěží. Sluneční paprsky se již prodíraly skulinami mezi kameny do jeskyně. Kolik je asi hodin, napadlo Robinsona. A kolikátého asi je, který den? Rozhodl se, že si musí zaznamenat datum přistání na ostrově a od tohoto data zaznamenávat a počítat všechny dny pobytu. Rozpomínal se, který to byl den, kdy ztroskotala loď. Vzpomněl si, že to bylo docela určitě ve čtvrtek, prvního července roku 1666. Na ostrově je již čtvrtý den, takže dnes je čtvrtého července a právě neděle. Kam však toto datum zaznamenat? Nemá ani papír, ani čím psát. Což aby vryl nožem datum do skály? Jak však bude počítat dny? Kdyby vyryl každý den jednu čárku nožem do kamene, zničil by za nějaký čas svůj jediný a tak důležitý nástroj – kapesní nůž. Potom Robinsona napadlo, že hned poblíž vchodu do jeskyně roste několik mladých stromů. Což kdyby zaznamenával dny vrypem do jejich kůry? Ano, to bude daleko snadnější.

Kameny, kterými Robinson zatarasil vchod do jeskyně, vyrovnal teď v jeskyni vedle stěny, aby jimi mohl večer opět zabezpečit vchod.

Otvor jeskyně byl proti východu. Do jeskyně svítilo teď slunce plným světlem a Robinson si mohl její vnitřek dobře prohlédnout. Strop jeskyně se svažoval **povlovně** k zadní části a asi po osmi krocích pokračoval ve výši asi sedmdesáti centimetrů nade dnem dál do nitra hory. Robinson se sehnul a lezl po kolenou ještě dobrých osm kroků, než nahmatal zadní stěnu. Škoda, jaké by to bylo prostorné obydlí, myslí si Robinson, kdyby tu nebyl tak nízký strop. Když se vracel, couvaje po kolenou zpět, narazil hlavou na nějaké ostře špičaté předměty u nízkého stropu jeskyně. Nahmatal nad hlavou plno ostrých kamenných rampouchů, visících kolmo dolů.

Byly to krápníky. Robinson dosud v životě podobnou věc neviděl a marně si lámal hlavu, jak vznikl takový podivný kamenný útvar. Položil se na záda a prohlížel si krápníky. Celý strop v této nejzadnější části jeskyně byl jimi pokryt. Některé byly silné jako prst, jiné tenké jen jako husí brk a přes decimetr dlouhé. Byly tam i delší. Jejich barva byla žlutě šedá a některé byly takřka průsvitné. Byly však úplně suché. Celé dno jeskyně bylo vyplněno pískem. Robinson vyhledal ostrý kámen a ryl jím do písku, aby se přesvědčil, jak hluboká je jeho vrstva. Seznal, že vrstva písku je opravdu velmi silná. Vyhrabal dolík víc než půl metru hluboký a stále ještě ryl v písku. Kdyby tento písek ze dna jeskyně odstranil, napadlo ho, zvětšil by se určitě rozměr celé jeskyně nejen na výšku, ale i na délku. V takové prostoře by pak mohl ukládat i velké zásoby potravin.

Ráno udělal nepříjemný objev. Banány, které si uschoval od prvého dne, se kazily, hnily. Poznal, že banány se nedají uchovat po delší dobu. Jinak měl Robinson, díky klidnému a dlouhému spánku, dobrou náladu a radoval se z překrásného slunečního dne. Chmurně tesklivé myšlenky se již tolík do jeho mysli nevtíraly. Od jeskyně byl překrásný pohled na východní část ostrova i na celou zátoku. V zátoce se zrcadlila zeleň stromů a za jejich korunami v lehoucké ranní mlze zvedaly se kopce a z nich nejvýše se vypínala hora Zklamání.

Robinsonův pohled utkvěl na skupině štíhlých stromů vedle vchodu a vzpomněl si, že si chce udělat kalendář. Každý den označil krátkým vrubem do kůry stromu. Sedmý den, značící uplynulý týden, označí vrubem dvojnásobně dlouhým. Po uplynutí měsíce, v tomto případě července, vyryje do vedlejšího stromu jeden vrub. V kůře druhého stromu budou zaznamenány měsíce. Až uplyne dvanáct měsíců, vyryje do třetího stromu opět jeden hluboký zárez. Vruby na prvním stromě budou označovat dny a týdny, vruby na druhém měsíce, na třetím pak roky. Do hladké kůry mladého stromu vyryl den přistání na ostrově: Dne 1. července ve čtvrtek roku 1666 přistál jsem na tomto ostrově. Pod tento zápis vyryl pak čtyři vruby. Při této práci ho napadlo, že by si tu na

vhodném místě mohl zřídit i sluneční hodiny. Rozhlédl se po okolí a viděl, že pro sluneční hodiny by se hodilo nejlépe místo při úpatí hory na písčité plošince, na niž svítí slunce od rána do večera. Místo je vzdáleno jen asi padesát kroků od vchodu jeskyně a vlny příboje tuto rovinku nikdy nezaplavují.

ilustrace: Zdeněk Burian

